

Tietorakenteet 2018

Harjoitukset 13, ratkaisut (Viikko 49)

1. Puista yleisesti:

- Puu on tietorakenne, jossa alkioiden suhde on hierarkkinen: Puu T on solmujen joukko, joka tallettaa alkiot vanhempi-lapsi -suhteessa
- Jokaisella solmulla on vanhempi ja mahdollisesti lapsia
- Päällimmäisin solmu on juuri
- Tärkeitä metodeja ovat esimerkiksi: `root()`, `parent(v)`, `children(v)`, `isInternal(v)`, `isExternal(v)`, `isRoot(v)`, `size()`, `isEmpty()`

Binääripuu:

- Binääripuu on järjestetty puu, jossa solmuilla on joko 2 tai ei yhtään lasta (lasten välillä on järjestys, vasen ja oikea)
- Tätä kutsutaan myös aidoksi binääripuuksi; epäaidossa binääripuussa solmuilla voi olla 0, 1 tai 2 lasta.
- Metodeja: `leftChild()`, `rightChild()`

Binäärihakupuu:

- Binäärihakupuu on binääripuu, jossa lehtisolmut toimivat vain paikanpitäjinä (Jos ei haluta käyttää paikanpitäjälehtiä, voitaisiin vaihtoehtoisesti myös määritellä, että binäärihakupuu on järjestetty puu, jossa solmuilla voi olla 0, 1 tai 2 lasta)
- Binäärihakupuussa pätee lisäksi: jokainen sisäsolmu tallettaa tietoyksikön (k,e) , ja vasempaan alipuuhan talletetut avaimet ovat pienempiä kuin k ja oikeaan alipuuhan talletetut avaimet ovat suurempia tai yhtäsuuria kuin k .

2. a) Valintalajittelu

- Tapa lajitella sekvenssi niin, että jokaisella kierroksella valitaan lajittelemattoman sekvenssin pienin alkio, ja viedään se lajitellun sekvenssin loppuun
- Aikaa vievä osuus on siis hakea sekvenssistä kierroksen pienintä alkioita
- $O(n^2)$
- Prioriteettijonoa käyttäen valintalajittelu voidaan tehdä seuraavasti (käytetään lajittelematonta prioriteettijonoa): siirretään alkiot lajiteltavasta sekvenssistä S prioriteettijonoon P, poistetaan yksi kerrallaan pienin alkio *removeMinElement*-operaation avulla prioriteettijonosta P ja viedään takaisin alkuperäiseen sekvenssiin S:

$$S = (4, 1, 6, 7, 2), P = ()$$

...siirretään alkiot...

$$S = (), P = (4, 1, 6, 7, 2)$$

$$S = (1), P = (4, 6, 7, 2)$$

$$S = (1, 2), P = (4, 6, 7)$$

$$S = (1, 2, 4), P = (6, 7)$$

$$S = (1, 2, 4, 6), P = (7)$$

$$S = (1, 2, 4, 6, 7), P = ()$$

Lisäyslajittelu

- Tapa lajitella sekvenssi niin, että jokaisella kierroksella valitaan lajittelemattoman sekvenssin ensimmäinen alkio, ja viedään se oikealle paikalle lajitellussa sekvenssissä
- Aikaa vievä osuus on siis etsiä alkiole oikea paikka lajitellussa sekvenssissä
- $O(n^2)$
- Prioriteettijonoa käyttäen (käytetään lajiteltua prioriteettijonoa): poistetaan alkiot yksi kerrallaan lajiteltavasta sekvenssistä S ja lisätään prioriteettijonoon P oikeille paikoille, lopuksi tyhjennetään prioriteettijono P *removeMinElement*-operaation avulla eli poistetaan yksi kerrallaan jonon ensimmäinen alkio ja viedään se takaisin sekvenssiin S :

$$S = (4, 1, 6, 7, 2), P = ()$$

$$S = (1, 6, 7, 2), P = (4)$$

$$S = (6, 7, 2), P = (1, 4)$$

$$S = (7, 2), P = (1, 4, 6)$$

$$S = (2), P = (1, 4, 6, 7)$$

$$S = (), P = (1, 2, 4, 6, 7)$$

...siirretään alkiot...

$$S = (1, 2, 4, 6, 7), P = ()$$

b) Lomituslajittelu

- Perustuu hajoita ja hallitse -menetelmään (ratkaistaan osaongelmat)
- Lajittelu on luontevaa toteuttaa rekursiivisena
- Jos lajiteltavassa sekvenssissä S on vähintään 2 alkioita, jaetaan se kahteen sekvenssiin S_1 ja S_2
- Lajitellaan rekursiivisesti sekvenssit S_1 ja S_2
- Sijoitetaan alkiot takaisin sekvenssiin S lomittamalla lajitellut sekvenssit S_1 ja S_2
- $O(n \log(n))$ ajassa toimiva lajittelu, kun sekvenssi kooltaan n
- Esimerkki: katso harjoitusten 9 tehtävän 7 ratkaisu

Pikalajittelu

- Perustuu hajoita ja hallitse -menetelmään
- Lajittelu on luontevaa toteuttaa rekursiivisena
- Jos lajiteltavassa sekvenssissä S on vähintään 2 alkioita, valitaan pivot-alkio x , jonka perusteella sekvenssi jaetaan kolmeen osaan: L - alkioita x pienemmät alkiot, E - alkion x kanssa yhtä suuret alkiot ja G - alkioita x suuremmat alkiot
- Lajitellaan rekursiivisesti sekvenssit L , E ja G
- Sijoitetaan alkiot takaisin sekvenssiin S järjestyksessä ensin sekvenssin L alkiot, sitten E ja sitten sekvenssin G alkiot
- Keskimäärin ajassa $O(n \log(n))$ toimiva lajittelu, pahin tapaus kuitenkin $O(n^2)$, jos sekvenssi on jo nousevassa järjestyksessä ja pivot-alkioksi valitaan aina viimeinen alkio.
- Esimerkki: katso harjoitusten 9 tehtävän 7 ratkaisu

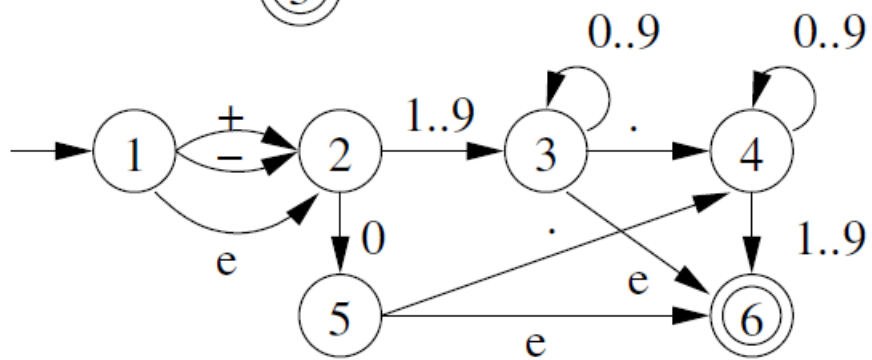
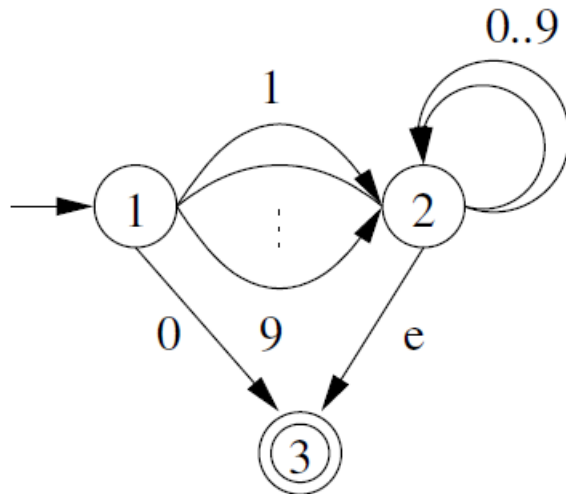
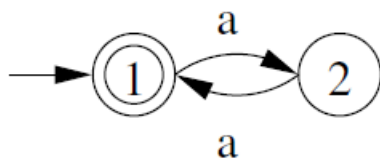
3. a) $(aa)^*$

b) $0 + (1 + 2 + \dots + 9)(0 + 1 + \dots + 9)^*$

c)

$$\begin{aligned}
 &0 + ('+' + '-'')0 + ('+' + '-'')(0.(0 + \dots + 9)^*(1 + \dots + 9) \\
 &\quad + (1 + \dots + 9)(0 + \dots + 9)^* \\
 &\quad + (1 + \dots + 9)(0 + \dots + 9)^* \\
 &\quad \quad .(0 + \dots + 9)^*(1 + \dots + 9)) \\
 &+ (0.(0 + \dots + 9)^*(1 + \dots + 9) \\
 &\quad + (1 + \dots + 9)(0 + \dots + 9)^* \\
 &\quad + (1 + \dots + 9)(0 + \dots + 9)^* \\
 &\quad \quad .(0 + \dots + 9)^*(1 + \dots + 9))
 \end{aligned}$$

4. Oheisessa kuvassa.

5. DATA STRUCTURES AND ALGORITHMS IN JAVA

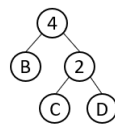
6. Vastaus voi vaihdella riippuen samoja avaimia sisältävien alkioden käsittelystä prioriteettijonossa. Merkkien frekvenssit:

A	B	C	D	R
5	2	1	1	2

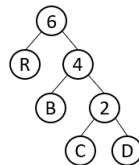
Vaihe 1. Prioriteettijono $Q = ((A, 5), (B, 2), (C, 1), (D, 1), (R, 2))$. Poistetaan kaksi pienimmän avaimen alkioita ja ne muodostavat puun, joka puolestaan lisätään prioriteettijonoon. Siis, solmut, joissa ovat merkit C ja D, muodostavat puun:

Vaihe 2. Prioriteettijono $Q = ((A, 5), (B, 2), ("C, D", 2), (R, 2))$. Nyt edellä saatu puu ja solmu B muodostavat puun, jossa B on vasempana lapsena ja edellisen kohdan puu oikeana lapsena.

Vaihe 3. Prioriteettijono $Q = ((A, 5), ("B, C, D", 4), (R, 2))$. Edellä saatu puu ja solmu R muodostavat puun, jossa R on vasempana lapsena ja edellisen kohdan puu oikeana lapsena.

Vaihe 4. Prioriteettijono $Q = ((A, 5), ("R, B, C, D", 6))$. Edellä saatu puu ja solmu A muodostavat puun, jossa A on vasempana lapsena ja edellisen kohdan puu oikeana lapsena.

